

1.7.1. Calcurile semantice sînt incomparabil mai puţin frecvente decît împrumuturile lexicale. Am notat, de exemplu: *jedyn šofyr xodz'il z mašyno* 'un şofer mergea cu maşina' în care *xodz'ic* este folosit în sensul larg pe care verbul *a merge* îl are în limba română, în timp ce polona are un verb special *jechać, jeździć* pentru sensul 'a merge cu un vehicul'. Caracteristică este, de asemenea, lărgirea sensului cuvîntului *mašina* pentru a numi 'automobilul', sens neîntîlnit în limba polonă. Cf. pol. lit.: *szofer jeździł samochodem*.

Răspîdită este folosirea cuvîntului *xvost* 'coadă' cu sensul de 'coadă de furcă, de greblă, de lopată', etc. În alte graiuri polone sînt folosite pentru redarea acestui sens cuvinte speciale: *widlisko, stylisko, grabisko*.

1.7.2. Se întîlnesc unele expresii frazeologice care calchiază modele din limba română, de ex.: *i jo dala na dvur s ty služby* 'a dat-o afară din acest serviciu' cf. pol. lit., *wyrzuciła ją z pracy*; *my sob'i vz'eli dovidzen'a* 'ne-am luat rămas bun', cf. pol. lit. *pożegnaliśmy się*; *i jak un ty ks'qšk'i tak pšeb'ira dal na fotografji svoji koxaŋki* 'cînd a răsfoit cartea, a dat peste fotografia iubitei lui', cf. pol. lit. *Jak tak przegłądał tę książkę, natrafił na fotografię swojej ukochanej*; *dz'ecko s kóatki* 'copil din flori' cf. pol. lit. *nieślubne dziecko*.

LIMBILE SECUNDARE

2. Limba ucraineană

2.1. Graiul ucrainean vorbit la Cacica este caracterizat de N. Pavliuc şi I. Robciuc¹ ca grai bucovinean. În *Curs de gramatică istorică a limbii ucrainene*, N. Pavliuc menţionează Cacica printre satele în care se vorbeşte un grai bucovinean şi, ceva mai departe, — printre satele cu graiuri huţule². Reiese deci că graiul din Cacica este un grai de tranziţie, cu trăsături bucovinene şi huţule. Se ştie de altfel că limita exactă între graiurile huţule şi pocuto-bucovinene este greu de stabilit.

Trebuie amintit faptul că, deşi numărul locuitorilor de origine polonă din Cacica este astăzi mai mare decît al celor de origine ucraineană, limba ucraineană, bucurîndu-se aici de acelaşi prestigiu social ca şi polona, este totuşi mai des folosită în relaţiile dintre polonezi şi ucraineni, ca şi în familiile mixte. Nu rare sînt şi cazurile de folosire a limbii ucrainene chiar între polonezi, cît şi în familii polone.

În timp ce bilingvismul polono-ucrainean este general la Cacica, în sensul că toţi localnicii polonezi vorbesc curent şi ucraineană, bilingvismul ucraineano-polon, deşi frecvent, nu este general: o parte a ucrainenilor stăpînesc limba polonă numai pasiv. Polonezii vorbesc acelaşi grai ucrainean ca ucrainenii din localitate, poate cu ceva mai puţine influenţe ale ucrainenei literare. Abaterile de la norma graiului ucrainean, datorate interferenţei cu limba primară, apar sporadic, şi numai la acei polonezi care, vorbind mai des româneşte, au pierdut simţul diferenţierii sistemelor celor două limbi slave.

¹ *Очерк фонологических систем украинских говоров в Румынии*, în «Revue roumaine de linguistique», X, 1965, p. 598.

² Bucureşti, 1964, p. 52.